

Στις 14.12.2016 δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα της εφημερίδας "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ" το παρακάτω άρθρο με τίτλο "Η Τέχνη του Συρματοπλέγματος" σχετικά με την κυκλοφορία του ημερολογίου του νέου έτους του Ιδρύματος Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή.

Το Ίδρυμα Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή κυκλοφόρησε και φέτος το ημερολόγιο του νέου έτους. Έκδοση, όπως πάντα, επιμελημένη με συλλεκτικό ενδιαφέρον, νομίζουμε από τις καλύτερες εκδόσεις του Ιδρύματος από αισθητικής άποψης, αλλά και λόγω της πρωτοτυπίας του θέματος. Η τέχνη ως μαρτυρία, «Η Τέχνη του Ολοκαυτώματος», όπως ονομάστηκε η τέχνη πίσω από το συρματοπλέγμα, δημιουργήθηκε στα στρατόπεδα συγκέντρωσης και στα γκέτο από Εβραίους καλλιτέχνες, αρκετοί από τους οποίους με σημαντικές σπουδές σε Ακαδημίες Τεχνών της Ευρώπης, σαν μία διέξοδο του πνεύματος, απελευθερωμένου από τη μαύρη πραγματικότητα.

Τα έργα που διασώθηκαν -περί τα 6000- ανήκουν στο Μουσείο Μνήμης Yad Vashem της Ιερουσαλήμ, από τα οποία 19 περιλαμβάνονται στο Ημερολόγιο 2017 του Ιδρύματος. Πέραν όμως από την καλλιτεχνική τους αξία -μερικά μάλιστα σε υψηλό επίπεδο, όπως π.χ.: Karl Bodek-kurt Low «Μια άνοιξη» (Με την κίτρινη πεταλούδα στο συρματοπλέγμα), Mosche Rynnecki «Πρόσφυγες», Leo Haas «Η μεταγωγή από τη Βιέννη» κ.ά- τα έργα αυτά αποτελούν καταγραφή -με το χέρι στην καρδιά και από εκεί στο χαρτί- μιας από τις μελανότερες περιόδους της σύγχρονης ιστορίας της ανθρωπότητας.

«Η ζωγραφική που δημιουργήθηκε μέσα στα στρατόπεδα συγκέντρωσης και τα γκέτο αποτελεί συγκλονιστικό ιστορικό τεκμήριο, όχι μόνο των συνθηκών της ζωής των κρατουμένων, αλλά και των σκέψεων, των ιδεών και των συναισθημάτων των καλλιτεχνών που ζούσαν σε ακραίες συνθήκες βίας και αγωνίας», γράφει μεταξύ άλλων στον πρόλογο ο πρόεδρος του Ιδρύματος Ναπολέων Μάργαρης.

Η Τέχνη του Ολοκαυτώματος, πέρα από την εικαστική της αξία, έχει κυρίως την ιδιομορφία της καταγραφής, της απεικόνισης, του εικαστικού «ρεπορτάζ», της μαρτυρίας μιας μαύρης σελίδας της ανθρώπινης ιστορίας. Η έκδοση του Ημερολογίου αυτού συμβάλλει στο καθήκον της «υπενθύμισης» από τη μία πλευρά, αλλά συγχρόνως αποτελεί και μία εικαστική παρέμβαση στη σκοτεινή περίοδο, δείχνοντας, με τα έργα των κρατουμένων, την

αγωνία, τις σκέψεις και τα συναισθήματα του καλλιτέχνη και τον πόθο του να ξεφύγει από την εφιαλτική πραγματικότητα. «Ήμουν πολύ μικρή όταν έζησα αυτή τη φρίκη -το γκέτο- αλλά όταν ζωγράφιζα δεν το σκεφτόμουν», αφηγείται η *Nelly Toll*, επιζήσασα της ναζιστικής κατοχής (από την Έκθεση του Βερολίνου με τον εμβληματικό τίτλο: «Αλλά η ψυχή μου είναι ελεύθερη»).

Πρέπει ιδιαίτερα να τονισθεί ότι το Ημερολόγιο του 2017 είναι αφιερωμένο στην Εσθήρ Γκανή, που εκείνο το πρωινό της 25^{ης} Μαρτίου 1944 ήταν μεταξύ των 1850 Γιαννιωτών που συνελήφθησαν από τους Γερμανούς και οδηγήθηκαν στο Άουσβιτς. Μια Γιαννιώτισσα που βασανίστηκε σωματικά και ψυχικά στο Άουσβιτς, έχασε μέλη της οικογενείας της, επέστρεψε μεν από την κόλαση, αλλά την είχε σημαδέψει για καλά.

Όπως τονίσαμε σε Υστερόγραφό μας στην επέτειο της Ημέρας Μνήμης του Ολοκαυτώματος, «η μνήμη της εξόντωσης των Γιαννιωτών Εβραίων είναι χρέος όλων μας. Είναι η ιστορία της πόλης μας... Μία κοινότητα που αριθμεί αιώνες ζωής στη πόλη δεν αποτελεί υποσημείωση της ιστορίας της, αλλά σημαντικό τμήμα αυτής της ιστορίας».

Η αφιέρωση του Ημερολογίου 2017 στη μνήμη της Εσθήρ Γκανή από το ίδρυμα, που -όχι τυχαία- φέρει το όνομά της, αποτελεί ελάχιστο φόρο τιμής στη Γιαννιώτισσα Εβραία που μαρτύρησε στο στρατόπεδο συγκέντρωσης Auschwitz–Birkenau, για τους παραπάνω λόγους, αλλά και για έναν πρόσθετο. Η Εσθήρ, ακολουθώντας τον δρόμο που χάραξαν οι Ηπειρώτες Ευεργέτες, τηρουμένων των αναλογιών και της ιδιαιτερότητας κάθε εποχής, άφησε την περιουσία της για κοινωφελείς σκοπούς στα Γιάννενα και η πόλη, πέραν από οτιδήποτε άλλο, της χρωστά ευγνωμοσύνη.

Πηγή: [ιστοσελίδα ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ](#)

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΕΧΤΙΚΑ:

- [ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ το ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2017 του ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΙΩΣΗΦ & ΕΣΘΗΡ ΓΚΑΝΗ](#)

